

FRIDTJOF NANSENS INSTITUTT
FRIDTJOF NANSEN INSTITUTE

Hvordan få andre departementer med på å kutte klimagassutslipp?

Elin Lerum Boasson,
forsker ved Fridtjof Nansens Institutt

Åpent møte i Miljøverndepartementet, November 2006

Hvordan få dem med?

- **Hvilke departementer bør med?**
- **Hva kan vi lære av prosessene rundt miljøhandlingsplanene og klimameldingene?**
- **Hvordan sikre at planene får innhold?**
- **Hvordan er planene gjennomført?**

Hvem bør lage planer?

- **Departementene med de største utslippene**
 - Olje og -energidepartementet
 - Samferdselsdepartementet
 - Næringsdepartementet
- **Departementene som sitter på løsninger**
 - Regional og – kommunaldepartementet
 - Kunnskapsdepartementet
 - Finansdepartementet
- **Rydd i eget hus**
 - Flere eksempler på at MD selv ikke kjemper for klima
 - MDs innspill til konsesjonsprosessene
 - MDs innspill til nye byggeforskrifter
 - Kanskje kan sektorbasert organisasjonsprinsipp
 - Redusere konfliktene mellom ulike miljøhensyn
 - Gjøre det lettere å påvirke sektordepartementene

Tidligere miljøhandlingplaner og klimameldinger viser at

- **Målstyring fungerer dårlig på miljøområdet**
- **Departementene trenger klar beskjed om hvilke elementer som skal inkluderes i planen**
- **Arbeidet bør kobles til *reelle* politisk beslutningsmulighet**
- **Det hjelper ikke å lage en god klimaplan så lenge den ikke blir gjennomført**

Hvordan sikre at planene får innhold?

- **Politisk forankring; mulig?**
- **Spør hva de andre ønsker fra MD**
- **Lage noen tverrgående prosesser som finner løsninger som berører ulike departementer**
 - Egen handlingsplan for kommunene som involverer alle aktuelle dep
 - Bioenergi; lær av nabolandene våre
 - Utdanning; samle opp fra alle dep

Alle planene må inneholde

- **Vurdering av hvordan områdene departementene er ansvarlig for (som Carbon Disclosure Project)**
 - Er utsatt for klimaendringer
 - Skaper klimaproblemet
 - Kan bidra til å løse klimaproblemet
- **Koble mot eksisterende tunge reguleringsprosesser**
- **Vurdere både kortsiktige og langsiktige tiltak**
 - Helst med utregninger av kutt potensiale
- **Utdanning/forskningsbehov**
- **Vurdering av ulike virkemidler**
 - Regulative (Lover, forskrifter)
 - Moralske/verdiladede ("naming and shaming", priser)
 - Ideer/metodiske (faglige nettverk, utdanning, informasjon)
 - Finansielle virkemidler (statsstøtte/skatter)
- **Plan for å få satt forslagene ut i live**
 - Hvem må gjør hva, når og hvordan?

Hvordan få det gjennomført?

- **Alle departementer må få klimakapasitet**
 - Helst utenfor den etablerte avdelingsstrukturen
- **Lag rutiner for oppfølging**
 - Koblet til regjeringens arbeid
 - Ikke ta statsbudsjettet som utgangspunkt
 - Inkluder de andre departementene og politisk ledelse i systemer for evaluering og forbedring
 - Klimameldinger hvert andre år

